

بسم الله

دفتر وزیر

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کار و امور اجتماعی

دفتر شورای نگهبان
تاریخ ۱۳۶۱/۱۱/۱۷
شماره ۷۵۶۱

تاریخ ۱۳۶۱/۱۱/۱۶
 شماره ۹۱۳۲۴۹
 پست ۵۷۷

بسم الله الرحمن الرحيم

سید علی

فقهای محترم شورای نگهبان قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

احتراما " باستحضار میرسانم تعاقب فرمایشات حضرت امام روحی له الفدا در تاریخ ۶۱/۶/۳ با حضور قضات ، دادستانها و حکام شرع دادگاهها مبنی بر مغلغی بودن - قوانین خلاف شرع که در زمان طاغوت بتصویب رسیده است بدلیل اینکه به حسب متمم قانون اساسی گذشته این قبیل قوانین قانونیت نداشته است و با توجه به تاکیدات ایشان که کسی حق ندارد قوانین خلاف شرع را الزام کند و یا اینکه اگر الزام شد کسی نباید تبعیت کند بنظر رسید این فرمایشات عام است و لذا در امثال از او امر امام امت با مشورت بعضی از صاحب نظران و فقهای مورد توجه و احترام امام امت بخشنامه شماره ۵۶۲۷۲ مورخ ۶۱/۶/۶ صادر گردید در این بخشنامه آمده است " مقتضی است مراجع حل اختلاف پیش بینی شده در قوانین کار و کارکنان و رزوی اختلافات فیما بین کارکنان و کارفرمایان را در مرحله اول با اتخاذ تدابیر لازم حتی الامکان از طریق سازش حل و فصل نمایند و در مواردی که توافق حاصل شد این توافق را بمنزله رای مراجع مزبور ابلاغ نمایند و در غیر این صورت شکایت شاکیان را ثبت دفتر نموده و نگهداری نمایند تا متعاقبا " نحوه رسیدگی اعلام گردد " در آن روز با توجه به اینکه تهیه پیش نویس قانون کار جدید در وزارت کار و امور اجتماعی مراحل نهائی خود را میگذراند پیش بینی میشود که انشاء الله در آینده نزدیک با تصویب قانون جدید نسبت به اختلافات فوق رسیدگیهای شرعی بعمل آمده و رای لازم صادر گردد .

پس از فرمایشات امام امت و صدور بخشنامه فوق الذکر در تاریخ ۶۱/۶/۳۰ شورای محترم نگهبان با امام امت ملاقاتی داشتند که نتیجه ملاقات در رسانه های گروهی منتشر شد و آن شورای محترم چنین رهنمود ارائه فرمودند که اگر قانونی خلاف شرع بین باشد قابل اجرا نیست و لذا چند روز بعدا بینجا نب تلفنی اقدامات بعمل آمده را

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

تاریخ: ۱۹/۱۱/۸۰
شماره: ۸۰۳۲۳۹
پوسته: رازر

-۲-

بعرض حضرت آیت الله خزعلی عضو محترم فقهای شورای نگهبان رسانده و عرض نمودم اگر قانونی خلاف شرع بین باشد تکلیفش چیست که ایشان هم رهنمود فرمودند اگر خلاف شرع بین باشد نباید عمل شود .

بحمد الله بخشنامه فوق آثار مثبتی را در برداشته است و کمک بسزائی به تصحیح روابط کارگروکار فرما نموده است و از آن جمله با توجه به آمارهای واصله از کلیه ادارات اجرائی برای مدت دومه قبل و دومه بعد از صدور بخشنامه فوق الذکر تعداد کل شکایات در دومه بعد از فرمان ۱۲۶۹ فقره (معادل ۱۳/۵ %) کاهش داشته است و همچنین تعداد پرونده های مختوم به سازش اعم از بازگشت بکار و یا دریافت مزایا بعد از صدور بخشنامه بنحو چشمگیری افزایش یافته است (به شرح ذیل):

دوماه بعد از صدور بخشنامه		دوماه قبل از صدور بخشنامه		
درصد نسبت به کل شکایات واصله	تعداد	درصد نسبت به کل شکایات واصله	تعداد	درمراحل مختلف رسیدگی
۴۲%	۳۳۷۳	۲۶%	۲۴۵۲	تعداد کل پرونده های مختوم به سازش
۲۲%	۱۷۸۹	۱۱%	۱۰۲۱	تعداد بازگشت بکار
۲۰%	۱۵۸۴	۱۵%	۱۴۳۱	تعداد سازش به دریافت مزایا

ضمناً " مقتضی است علت صدور بخشنامه به استحضار برسد و الا " بنظر رسید مراجع حل اختلاف پیش بینی شده در قوانین کار و کارکش و رزی عهده دار وظیفه قضاوت هستند

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

-۳-

تاریخ: ۱۲/۱۱/۸۱
شماره: ۸۴۲۲۹
پوست: ۷۷۷۷

درحالیکه شرعا " و مطابق قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران شرایط لازم برای امراض و قضاوت را ندارد بلکه بطور جداگانه چند نمونه از رسیدگی‌هایی که در گذشته بعمل می‌آمد و منجر به صدور رای از طرف مراجع مذکور می‌گردید عرض خواهد شد تا نیا " مراجع مذکور به موادی از قوانین کار و کارگاه و رزی استناد می‌نمودند که بنظر می‌رسد وجاهت شرعی نداشته باشد و از آنجمله ماده ۳۳ قانون کار و ماده ۲۱ قانون کارگاه و رزی که تقریبا " مفهوم مشابه دارند ضمنا " علاوه بر مستندات قانونی مراجع مذکور رویه‌هایی را مراعات می‌نمودند که به هیچوجه استناد صریح قانونی ندارد از قبیل اینکه هرگاه قرارداد کار مدت معین برای یکبار تکرار شود قرارداد کار مدت نامحدود تلقی می‌گردد و در صورت فسخ قرارداد اخیر در اثنای آن که بعد از قرارداد اولی منعقد شده است و یا اتمام مدت قرارداد برای نوبت دوم و به بعد کارگر مشمول استفاده از مزایای ماده ۳۳ قانون کار در نظر گرفته و رای صادر می‌نمودند و یا اینکه اگر کارفرما کارگاه خود را به دیگری واگذار کند و با کارفرمای جدید راجع به وضع کارگران موجود کارگاه در قرارداد فروش کارگاه چیزی را پیش‌بینی نکرده باشد و همچنان کارگران با کارفرمای جدید کار خود ادامه دهند و بعد منجر به فسخ قرارداد کار از ناحیه کارفرمای جدید شود کارفرمای جدید با مزایای سنوات خدمت و خسارت اخراج مربوط به زمان اشتغال کارگران نزد کارفرمای سابق را نیز بپردازد بدلیل اینکه باید در قرارداد خرید و فروش کارگاه تکلیف کارگران را معین می‌کرده اند و چون معین نشده کارفرمای جدید مکلف است اینگونه عمل نماید و نیز سایر رویه‌ها که برای جلوگیری از ابطاله کلام از ذکر آن خودداری شده است و در صورت لزوم همه آنها عرض خواهد شد. علیهذا از تاریخ صدور بخشنامه تا این تاریخ ادارات کار و امور اجتماعی و مراجع حل اختلاف فوق الذکر بر اساس آن عمل نموده‌اند تا اینکه در تاریخ ۶۱/۱۱/۱۳ در جلسه‌ای با حضور اعضاء محترم کمیسیون اصل نود قانون اساسی و نماینده محترم سازمان بازرسی کل کشور موضوع مورد بررسی قرار گرفت و اعضاء کمیسیون توصیه فرمودند در مورد اینکه بنظر وزارت کار و امور اجتماعیه اعضاء مراجع حل اختلاف پیش‌بینی شده در قوانین کار و کارگاه و رزی عهده دار قضاوت هستند و شرعا " مجاز به صدور رای نمی‌باشند و دیگر اینکه بعضی از مواد قوانین فوق با

جمهوری اسلامی ایران

وزارت کار و امور اجتماعی

-۴-

۱۱

تاریخ ۱۹ شهریور ۹۱
شماره ۲۳۹
پوست ۱۱۱۱

موازین شرعی مخالفت دارند نظر فقهای محترم شورای نگهبان کسب شود از اینرو مراتب بالا
بعض رسید و متمنی است فقهای محترم نظر خود را ^{در باره سوال زیر با توجه} راجع به مواد ۳۰ و ۳۳ از فصل قرارداد کار
و مواد ۳۸، ۳۹، ۴۰، ۴۱، ۴۲ و ۴۳ از فصل حل اختلاف قانون کار و نیز مصوبه ۱۳۵۸/۹/۲۱
شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران راجع به تجدید نظر در آراء صادره از طرف هیئتهای
حل اختلاف موضوع ماده ۴۳ قانون کار و نیز مواد ۲۰، ۲۱، ۲۲، ۲۳، ۲۴، ۲۵، ۲۶ از قانون کار کشاورزی
و همچنین مصوبه ۱۳۵۹/۳/۱۰ شورای انقلاب راجع به مرور زمان مربوط به دعاوی مزایای
ناشی از حقوق مندرج در قانون کار و مقررات تابعه اعلام فرمایند قبلاً" از بذل توجهی که
خواهند فرمود کمال امتنان و تشکر را دارد.

احمد توکلی

سوال: آیا آراء صادره از طرف مراجع حل و وزیر کار و امور اجتماعی

احمد توکلی

اختلاف پیش بینی شده در قوانین کار
و کار کشاورزی مرفوع موارد فوق در
موارد مذکور کارگر و کارفرما از طرف متناهی
در مراجع مذکور اقدام میدارند و از طریق
محصل توافق رفع اختلاف نسبت به
اظهارات آنان میسر نمی باشد زیرا
منتهی به صدور رای از طرف آن مراجع
میگردند شرعاً قابل اجراء است یا خیر؟

احمد توکلی